

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 6. februar 2020

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestillings besvarelse af spørgsmål nr. 438 (MOF alm. del) stillet 13. januar 2020 (omtrykt 17. januar 2020) efter ønske fra Zenia Stampe (RV).

Spørgsmål nr. 438

”Kan ministeren oplyse, hvad det vil koste at kompensere henholdsvis de 75 pct. dårligste lavbundsjorder og 100 pct. af lavbundsjorderne for tabt arbejdsfortjeneste pr. år, og hvad tabet i statsprovenu herfor vil være, eventuelt med udgangspunkt i satserne fra de eksisterende vådområde- og lavbundsordninger?”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmål fra Landbrugsstyrelsen som oplyser følgende:

”Få at opnå den fulde klimaeffekt ved lavbundsjorder skal arealer dels udtages af landbrugsdrift, dels skal vandstanden hæves på de berørte arealer, hvilket typisk oftest forudsætter anlægsarbejde. Den nuværende lavbundsordning på Landdistriktsprogrammet indeholder begge elementer. For selve udtagningen kompenseres de involverede lodsejere gennem jordkøb, jordfordeling eller arealkompensation over landdistriktsprogrammet.

Det bemærkes, at der hersker betydelig usikkerhed om omkostningsniveauet ved at udtage 100 pct. af lavbundsjorderne, svarende til ca. 171.000 ha. De mest drænedede jorder vil typisk have den højeste dyrkningsværdi, og vil også være de dyreste at skulle udtage, da de er i omdrift. De vil også give den bedste klimaeffekt at udtage. Men der vil også være en andel jorder, som ikke er veldrænedede og i dag allerede er mere eller mindre vandlidende. De har lav dyrkningsværdi, og der vil være en lav klimaeffekt ved at udtage disse. Fordelingen af veldrænedede og vandlidende lavbundsjorder er under kortlægning. Det lægges til grund, at der med spørgsmålet om de ”dårligste lavbundsjorder” sigtes til arealer, der i dag har en høj klimaemission.

I det eksisterende landdistriktsprogram er der givet tilsagn til udtagning af ca. 1.200 ha. For disse arealer har omkostningen til udtagning samt efterfølgende anlægsprojekt varieret mellem 60.000 kr. og 200.000 kr. pr ha. På den nuværende ordning har den gennemsnitlige omkostning til selve udtagningen været på 93.000 kr. pr ha. Inklusiv forundersøgelser og anlægsprojekt bliver den aktuelle, samlede gennemsnitlige omkostning på ca. 117.000 kr. pr. ha. Erfaringerne fra hidtidige projekter er imidlertid ikke nødvendigvis repræsentative for det samlede lavbundsareal, og grundlæggende er der stor variation i jordernes værdi.

Hvis der skal iværksættes lavbundsprojekter på samtlige 171.000 ha lavbundsjord, vil det, ud fra disse gennemsnit, medføre en omkostning til kompensation til lodsejere for udtag på ca. 15,9 mia. kr.

Inklusiv forundersøgelser og anlægsprojekter bliver den samlede omkostning 20,0 mia. kr. Disse tal er eksklusiv omkostninger til statens administration af en sådan ordning.

Det er væsentligt at bemærke, at ved lavbundprojekter er det typisk uundgåeligt, at der også sker forhøjelse af vandstanden på tilstødende arealer, der ikke er lavbundsjord. For at opnå fuld klimaeffekt på de 171.000 ha. lavbundsjord vil det derfor være nødvendigt at udtage et større areal. I modsat retning trækker, at det som følge af Danmarks forpligtelser ift. vand- og naturdirektiverne ikke vurderes muligt at udtage det samlede areal, som følge af risiko for forringelser af vandmiljø og naturtilstand. Omfanget af disse problemstillinger vil først kunne afklares i forbindelse med forundersøgelser på de konkrete arealer. Herudover kan en del af jorden erfaringsmæssigt tilbagesælges til lodsejerne, hvorved omkostningen kan nedbringes.

Landbrugsstyrelsen kan ikke på det foreliggende datagrundlag belyse, hvad omkostningen pr. ha. vil være for de 75 pct. dårligste lavbundsjord. Men ud fra de gennemsnitlige omkostninger fra den nuværende ordning vil den samlede kompensation ved udtagning af 75 pct. af arealet være på ca. 11,9 mia. kr. og 15,0 mia. kr. inkl. forundersøgelser og anlægsprojekt.

De statsfinansielle omkostninger vil afhænge af, om der etableres en nationalt finansieret ordning eller en ordning under Landdistriktsprogrammet, hvor der under den samlede EU-ramme på programmet kan ske EU-medfinansiering af omkostningerne.

Tabel. Skønnede omkostninger ved lavbundprojekter

<i>kr.</i>	100 pct. udtagning	75 pct. udtagning
Antal ha.lavbundjorder	171.000	128.250
Omkostning pr. ha. ved lavbundsprojekter (udtagning og anlæg)	117.000	117.000
-Heraf omkostning pr. ha. til udtagning*	93.000	93.000
Omkostning i alt (udtagning og anlæg)	20.007.000.000	15.005.250.000
<i>-Heraf omkostning til udtagning</i>	<i>15.903.000.000</i>	<i>11.927.250.000</i>

*Udtagning består af jordkøb, jordfordeling eller fastholdelsestilskud”

Mogens Jensen

/

Louise Piester